

en Udsigt til engang igjen at arbejde sig op, thi en saadan Udsigt kan næsten umuliggøres, naar de paa den Maade som nævnt skulde haandlægge en Kapital af henved et Par Tusinde Kroner om Aaret, i alt Fald over et Tusinde. Enhver vil let forstaa, at ved at løsgjøre den Sum, vil Foreningen faae ganske anderledes Herredomme over den Opgave, som den har at løse overfor Landvæsenet i Almindelighed. I Dieblisset tror jeg ikke, det vil være muligt at optage den fulde Plan med denne Gaards Drift. Selv om dette Forslag, som de 15 Medlemmer have stillet, bliver vedtaget, tror jeg ikke, det vil være muligt i Dieblisset at sætte hele det System i Gang, saaledes som det oprindelig var paatænkt, men den almindelige Forventning, som jeg ogsaa tror, Sandfynligheden taler for, er, at naar Eiendommen bevares og drives, vil blot en lille Fremgang i Landbrugs- og Konkurrenceforholdene i det Hele føre det dertil, at man kan begynde igjen der, hvor man begyndte i 1875, og saa vil jeg antage, at netop derved, at man møder Venlighed ogsaa fra Statens Side, vil det blive muligt for de Folk, som her have gjort Deres for at bevare Eiendommen, at tage Opgaven op igjen og søge at løse den. Derfor vil jeg meget indtrængende anbefale dette Forslag saavel til det høie Thing som til de ærede Ministre, den høitærede Indenrigsminister og formentlig i Forbindelse dermed ogsaa Finansministeren. Den ærede Ordfører har jo stillet et andet Underændringsforslag om denne Sag, og det kunde jo se ud som disse Forslag noget lignede hinanden og nogenlunde virkede paa samme Maade i 10 Aar. Jeg skal indrømme, at der er ganske vist gjort Noget for denne Forening, hvis Ordførers Forslag bliver vedtaget, men der er dog den betydelige Forskjel, at det derefter kun er en Aarsfrist, der gives. Efter disse 10 Aar staar Foreningen lige saa usikkert overfor, hvordan den saa vil kunne tage fat paa Sagen som nu, saa jeg tror det i mange Henseender vil blive 10 vanskelige Aar for den at røre sig i. Man vil staa tvivlende om, hvorvidt man, naar de 10 Aar ere gaaede, kan igjen skabe en tilfredsstillende Ordning eller en Løsning af Spørgsmaalet, saa Stillingen kan blive usikker og vaklende nok over for alle de Spørgsmaal, som Foreningen skulde tage fat paa. Det vil derfor være uheldigt, hvis man skulde nøies dermed. Jeg sætter derfor fremdeles mit Haab til, at man vil kunne gaa til det Stridt, som jeg dog mener ikke er noget meget stort Offer lige overfor andre Interesser, som her er Tale om, nemlig at bevilge Foreningen det foreslaede Tilskud af

25:000 Kr. Jeg tror, at man virkelig dermed har vist en god Sag en alvorlig Støtte, som vil paastjønnes, og som vil have almindelig Interesse, ikke alene Interesse for selve denne Forening, for den kan jo slippe Foretagendet, lade det glide ud af sine Hænder, saa er Ulykken ikke større, men saa er dermed i Virkeligheden gjort et Tilbageskridt fra at løse en almindelig Landbrugsopgave, som jeg mener har almindelig Interesse. Dermed skal jeg anbefale Forslaget til Thinget og Ministeren.

Bust: Jeg kan egentlig ikke indse efter det Forslag, som navnlig er stillet af den ærede Ordfører for Tillægsbevillingsloven, at der vilde være noget Principstridigt i, dersom den ærede Minister gik ind paa at modtage et saadan Forslag, for det er netop det, som saa ofte og i saa mangfoldige Forhold har været gjort gjældende her i dette Thing og fra Ministeriets Side, at man hjælper, naar der er Noget, der selv vil hjælpe til for at faae Noget ført frem, naar dette ikke alene er i den egentlig private Interesse, men ogsaa i det Offentliges og store Heles Interesse. Jeg tror, at Ingen vil negte, at, om der kunde gøres Noget for Landets Hovederhverv, vilde det være af en saa almen Interesse her i dette Land, som Noget kan være. Nu er Forholdet i dette Tilfælde jo det, at dette er ikke en privat Spekulation, som der er nogle Landmænd ude i Holbækegnen, der have fundet paa at gøre, for derved at tjene nogle Penge. Nei, Forholdet er ganske rigtigt det, som den sidste ærede Taler udtalte, og jeg kan sige herom, at dengang den Bevægelse reistes i Holbæke Landboforening, saa vi derovre i Sjælland med Forbauselse og Beundring paa, hvad der begyndte at røre sig hos de hollandske Bønder med Lehnsharvon Bøtphen-Abeler i Spidsen. Vi havde ovre i Sjælland ikke endnu dengang faaet saadan Gang i vore Landboforeninger som den, der begyndte nu ovre i Holbæke Amt, og vi saae som sagt baade med Beundring og Forbauselse, at der var Folk, der resolut sluttede sig sammen om en Virksomhed, der var i hele Landbrugets Interesse. Nu udviklede den sidste ærede Taler meget omstændeligt, hvorledes den Sag har udviklet sig, saa det skal jeg ikke komme videre ind paa; men uhyggelige Forhold have været til Stede, der bevirkede, at disse Mennesker ere komne til at sidde saaledes i det, som de sidde i det i Dieblisset. Det var særlig det, at Bøtphen-Abeler gik bort, han, som særlig ydede denne Sag en økonomisk Støtte, der var et haardt Slag for det Foretagende, som disse Mænd